

MODIFICARILE HEMOSTAZEI IN PATOLOGIA ENDOCRINA

Corina Simona Homentcovschi, M.D., Ph.D, Asistent Universitar

Medic Primar Medicina Interna; Medic Specialist Endocrinologie

Departamentul Medicina Interna si Cardiologie, Spitalul Clinic Coltea, Bucuresti

UMF "Carol Davila", Bucuresti.

Maladiile endocrine au, prin insasi natural lor (de afectari la nivelul mai multor sisteme si organe) manifestari complexe si adesea, aparent paradoxale. Ele constituie o parte importanta a patologiei la orice varsta si complica prin prezenta lor, boli ale altor aparate. Unul din efectele mai putin cunoscute este cel asupra sistemului hemostaza- fibrinoliza.

SD Cushing, atat cel endogen, cat si cel exogen, medicamentos, se insoteste de o stare procoagulanta, atat prin cresterea numarului total de trombocite, cat si prin cresterea concentratiei si activitatii unor factori implicati in coagulare (cum ar fi factorul von Willebrand, a factorului VIII, trombinei si fibrinogenului), urmate, in parte, de un raspuns compensator cu cresteri ale proteinelor C si S, a AT III, raspuns ce nu anuleaza afectarea caili intrinseci; se intalneste si o crestere a inhibitorilor naturali ai fibrinolizei, cum sunt PAI 1 si alfa1 antiplasmina. Per total, excesul de corizol se asociaza cu un risc de aparitie a bolii tromboembolice comparabil cu interventiile ortopedice mari. Modificarile sunt reversibile dupa tratamentul adecvat.

Hipertiroidismul se asociaza in trialuri diferite cu hipocoagulabilitate si risc mai inalt de sangerare, sau, dimpotriva, in alte studii, cu tendinta la tromboze; hipertiroidia determina o scadere a duratei de viata a trombocitelor, uneori si trombocitopenie, fiind descrise si cazuri de hemofilie dobandita, dar si o crestere a concentratiei de F VIII, F IX, fibrinogenului si FvW, cu scadere fibrinolizei. Per total, dilema pare a fi rezolvata in ulimele analize prin inclinarea spre hipertiroidie, in asemenea masura incat poate fi privita ca factor de risc pentru boala trombo-embolica. Hipotiroidismul determina o alterare a functiei trombocitelor, sd, von Willebrand dobandit, scaderea sintezei factorilor de coagulare, in special a factorului VIII si chiar accentuarea fibrinolizei, in hipotiroidismul sever. Modificarile sunt reversibile dupa terapie adecvata.

Efecte sexosteroizilor asupra coagularii sunt complexe, importanta fiind insa majora in cazul utilizarii acestora exogene, in scop contraceptiv sau de substitutie postmenopauza. Se remarca cresterea nivelurilor factorilor VII, IX, X si a fibrinogenului, cresterea generarii de trombina, a rezistentei la proteina C activata, scaderea antitrombinei si a proteinei S si scaderea alfa 2 antiplasminei. Rezultanta finala este o crestere mare a riscului trombotic, Utilizarea acestor preparate constituie un factor de risc major pentru boala tromboembolica.

Modificarile hemostazei si fibrinolizei asociate bolilor endocrine sunt insuficient studiate si, mai ales ales insuficient cunoscute de catre paracticieni.